

TURUN HOVIOIKEUS

28.3.2017

Oikeusministeriölle

Asia: Lausunto pikaluottosääntelyn kehittämisvaihtoehdoista

Viite: OM 16/41/2016

Oikeusministeriö on pyytänyt hovioikeudelta lausuntoa arviomuistiosta, joka koskee pikaluottosääntelyn kehittämisvaihtoehtoja. Hovioikeus esittää lausuntonaan seuraavaa:

1. Johdanto

Arviomuistiossa on esitetty eräitä ehdotuksia pikaluottosääntelyn kehittämiseksi siten, että kuluttajansuojalakiin siihen tehtyjen muutosten jälkeenkin jääneitä tai niiden seurauksena kehittyneitä ongelmia voitaisiin vähentää. Arviomuistiossa esitetyn aineiston valossa lainsäädännön kehittäminen on tarpeellista. Hovioikeus on erityisesti kiinnittänyt huomiota korkokaton rikkomisen seuraamuksiin ja tuomioistuinten toimenpiteisiin velkomusasioita käsiteltäessä.

2. Korkokatto

Vuonna 2013 alle 2 000 euron luottoihin määrätty korkokatto on vähentänyt pikaluottojen lukumäärää ja niihin perustuvia velkomustuomioita, mutta toisaalta ollut omiaan kasvattamaan pikaluottoja euromääräisesti. Korkokattosäännöksen muuttamisesta on tehty useita lakialoitteita minkä lisäksi Kilpailu- ja kuluttajavirasto on tehnyt aloitteen lainsäädännön muuttamiseksi. Tavoitteisiin, joihin korkokaton asettamisella pyrittiin ei ole kaikilta osin päästy, vaan ongelmat ovat vastoin alkuperäistä ajatusta siirtyneet suurempiin luottoihin. Arviomuistiossa esitetyillä perusteilla korkokaton laajentamista myös 2 000 euron ja sitä suurempiin luottoihin, soveltamisrajoituksen poistamista ja korkokaton asettamista suuremmissa luotoissa nykyistä korkokattotasoa alemmalle tasolle voidaan hovioikeuden käsityksen mukaan pitää perusteltuna. Korkokatto suuremmissa luotoissa voisi olla 30 prosenttia. Luoton korko, ilman luottokustannuksia, tulisi ehdottomasti ilmoittaa vuotuisena korkona vertailun helpottamiseksi. Nykyinen soveltamisrajoitus hyödykesidonnaisten luottojen osalta on muistiossa lausutuun tavoin syytä poistaa.

3. Muut kuin korkona perittävät luottokustannukset

Perusteltuna pidettävän muiden kuin korkona perittävien luottokustannusten rajoittamisen osalta tarkoituksenmukaisin malli lienee prosenttiosuus luoton määrästä, ei luottorajasta.

4. Korkokaton rikkomisen seuraamukset

Korkokaton rikkomisen seuraamuksena luottokustannuksia koskevan ehdon soveltamatta jättäminen olisi mitä ilmeisimmin kaikkein tehokkain keino. Mitään painavaa perustetta kansallisen lainsäädännön vastaisen tai samanaikaisesti myös sopimusehtodirektiivin vastaisen ehdon rikkomisen erilaisille seuraamuksille ei hovioikeuden käsityksen mukaan ole.

5. Vertaislainasaatavien viivästysseuraamukset ja perintäkulut

Hovioikeudella ei ole huomautettavaa vertaislainojen rinnastamiseen kuluttajaluottoihin myös viivästysseuraamusten ja perintäkulujen osalta.

6. Kuluttaja-asiamiehen toimivaltuudet

Hovioikeudella ei ole huomautettavaa seuraamusmaksun käyttöön ottamisesta tai sen valmistelemisesta kiireellisemmällä aikataululla.

7. Kuluttajia koskevien summaaristen asioiden käsittely

Kansallisen lainsäädännön muuttaminen vastaamaan unionin oikeustuomioistuimen käytäntöä johtaa ehtoa rikottaessa sen soveltamatta jättämiseen viran puolesta. Voidakseen suorittaa tehtävänsä summaarisessa menettelyssä tuomioistuimella on oltava käytettävissään riittävät tiedot valvonnan suorittamiseen. Pelkkä vaatimuksen yksityiskohtaisempi yksilöinti ei ole riittävää. Hakijan velvoittaminen liittämään luottoehdot hakemukseen lienee luotettavin tapa. Muussa tapauksessa tuomioistuin saattaa joutua nopeaksi tarkoitettussa summaarisessa menettelyssä pyytämään lisäselvityksiä, mikä hidastaa menettelyä ja aiheuttaa lisäkustannuksia.

Lausunnon on hovioikeudessa valmistellut hovioikeudenneuvos Marianne Salonen.

Hovioikeuden presidentti Kenneth Nygård